

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์โคนมในประเทศไทยจัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2502 ที่อำเภอหนองโพ จังหวัดราชบุรี ซึ่งมูลเหตุของการจัดตั้งสหกรณ์โคนมเนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ประสบปัญหาการจำหน่ายน้ำนมไม่หมดทำให้นมที่เหลือเกิดการเน่าเสียหรือคุณภาพต่ำการแก้ไขปัญหาทำได้โดยการเก็บน้ำนมไว้ในอุณหภูมิต่ำกว่า 5 องศาเซลเซียส ซึ่งจำเป็นที่ต้องใช้ต้นทุนที่สูงมากซึ่งเกษตรกรไม่สามารถดำเนินการเองได้จึงได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์โคนมขึ้นมาโดยเกษตรกรเป็นเจ้าของธุรกิจร่วมกันและควบคุมกิจการนั้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์โคนมมีความสำคัญต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่เป็นสมาชิกอย่างยิ่งเพราะจุดมุ่งหมายที่สำคัญของสหกรณ์ก็คือการช่วยเหลือให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่เป็นสมาชิก สามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น โดยสหกรณ์โคนมจะให้การสนับสนุนด้านธุรกิจ การซื้อ ธุรกิจการขาย การส่งเสริมการเกษตรและการให้การศึกษาอบรม

ในปี 2549 การเลี้ยงโคนมในประเทศไทยมีการบริหารงานในลักษณะสหกรณ์โคนม ซึ่งมีกว่า 116 สหกรณ์ทั่วประเทศ ผลผลิตน้ำนมต่อวันได้ 1,985 ตันยังไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคในประเทศ (องค์การส่งเสริมกิจการ โคนม, 2541) การเปิดเสรีทางการค้าคาดว่าทำให้ราคาน้ำนมดิบมีแนวโน้มลดลง มีการนำเข้าน้ำนมดิบมากขึ้นส่งผลกระทบต่อราคาน้ำนมดิบภายในประเทศไทย ทำให้เกษตรกรจำนวนมากจำเป็นต้องขาย โคนมหรือหยุดกิจการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการดำเนินธุรกิจโคนมและส่งผลถึงการดำเนินงานและขยายกิจการของสหกรณ์โคนมหลายแห่งที่ไม่สามารถปิดบัญชีได้ แต่ในส่วนของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 ปัจจุบันสหกรณ์มีสถานที่ตั้งศูนย์เป็นที่เก็บรวบรวมน้ำนม 5 ศูนย์ คือ ศูนย์สันกำแพง ศูนย์สันป่าตอง ศูนย์สันทราย ศูนย์ห้วยไซ ศูนย์สารภี มีสมาชิกทั้งหมด 205รายส่งน้ำนมดิบให้กับสหกรณ์จำนวน 179 ราย มีจำนวนโคนมมากกว่า 1,000 ตัวสามารถรวบรวมน้ำนมดิบประมาณวันละ 29 ตันและส่งน้ำนมให้แก่ “บริษัทซีพี เมจิ” และ “บริษัท เชียงใหม่ เพรชมิลล์” ประมาณวันละ 10 ตัน ส่วนที่เหลือนำไปแปรรูปเป็นนมโรงเรียนและจำหน่ายปลีกตลาดทั่วไป มีผลรายได้สุทธิในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2552 มีกำไรเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนี้ พ.ศ. 2550 มีกำไรสุทธิ 5,311,326.33 บาท พ.ศ. 2551 มีกำไรสุทธิ 12,300,158.43 บาท

ในพ.ศ. 2552 มีกำไรสุทธิทั้งสิ้น 18,496,766.14 บาท (สหกรณ์โคนมเชียงใหม่, มปป.) ซึ่งจากผลการดำเนินงานในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2550-2552) สินทรัพย์และผลด้านกำไรของสหกรณ์มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นการดำเนินธุรกิจรวบรวมน้ำนมดิบผู้ประกอบการมีการพัฒนาด้านการผลิตและการตลาดทำให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืนรวมถึงยังทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจึงคัดเลือกให้เป็นหนึ่งในสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของกระทรวงอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในภูมิภาคของพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่การประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด เป็นสิ่งที่น่าสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าปัจจัยอะไรมีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัดในด้านบุคคล เงินทุน การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเท่าที่มีการวิจัยยังไม่มีผู้วิจัยท่านใดทำการศึกษาเกี่ยวกับสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด ทำให้ทราบว่าสหกรณ์ที่ประสบผลสำเร็จได้นั้นมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้สหกรณ์สำเร็จเพื่อเป็นแนวทางให้สหกรณ์ที่ยังประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินธุรกิจได้นำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเป็นตัวอย่างในการพัฒนาความสำเร็จของสหกรณ์โคนมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

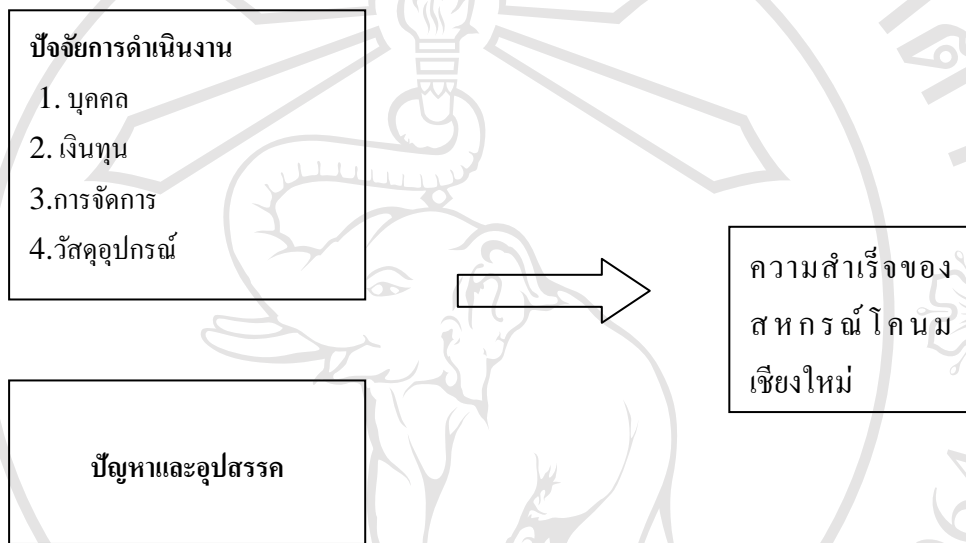
1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด อันจะเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสหกรณ์โคนมอื่นๆในประเทศไทยต่อไป

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด โดยมีกำหนดตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยการดำเนินงาน ได้แก่ บุคคล เงินทุน การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้คาดว่าจะมีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัดในการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม

1.5 นิยามศัพท์

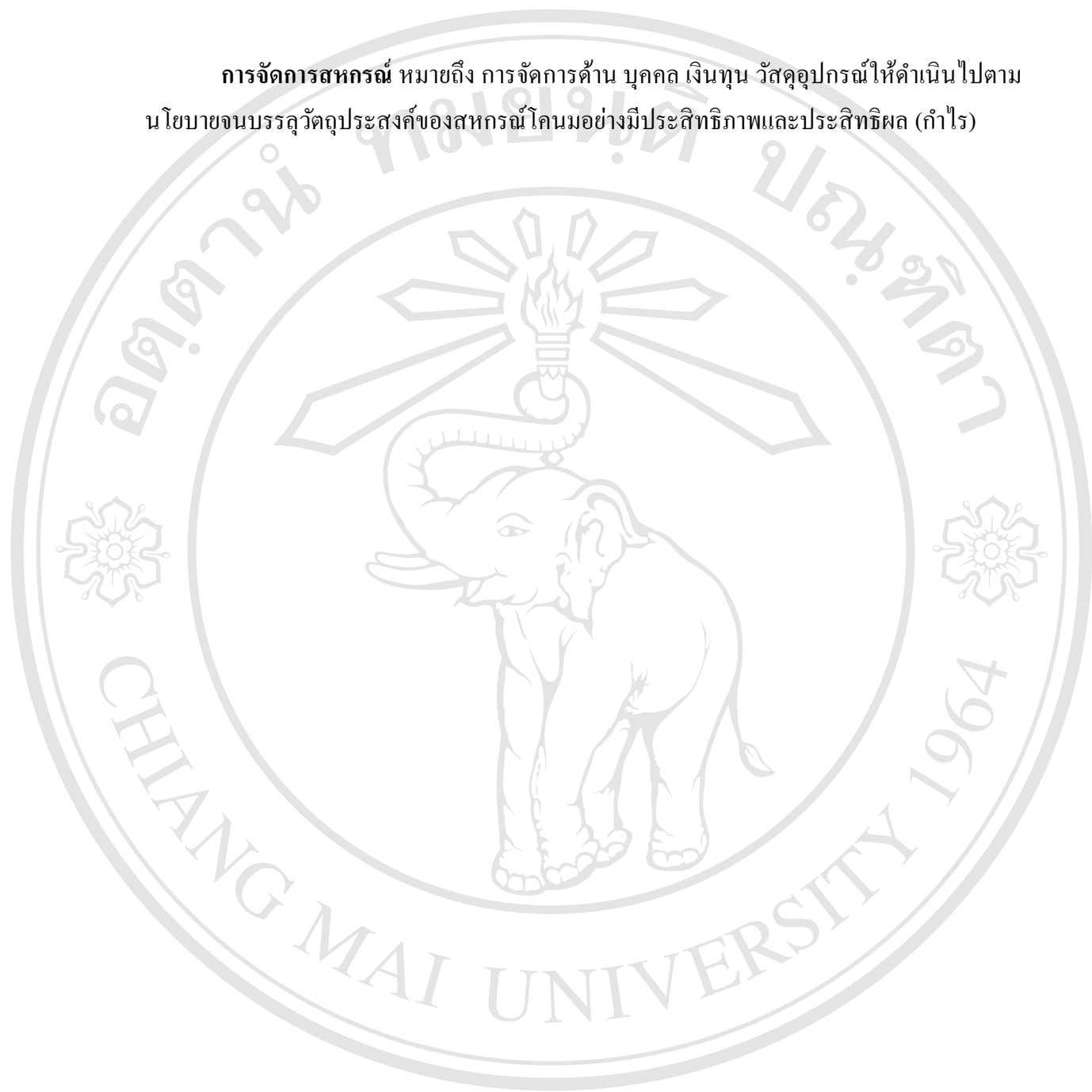
สหกรณ์โคนมเชียงใหม่ หมายถึง องค์กรที่ตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจรวบรวมนํ้านมดิบจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมารวมเข้าด้วยกันด้วยความสมัครใจโดยยึดหลักความเสมอภาค

ความสำเร็จ หมายถึง การที่สหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจแล้วได้ผลกำไรอย่างต่อเนื่องอันเป็นการสร้างรายได้ให้กับสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินงาน หมายถึง คณะบุคคลที่ดำเนินงานภายในสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด ได้แก่ ประธาน เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งทั้งหมดนี้ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี(ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน)ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสมาชิกในการบริหารงานของสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์โคนม หมายถึง ผู้ที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมมีการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมโดยเสียค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงสหกรณ์ ค่าหุ้นแรกเข้า มีการเลี้ยงโคนมและมีโคนมเป็นของตนเอง ส่งนํ้านมดิบให้กับสหกรณ์ และเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด เท่านั้น

การจัดการสหกรณ์ หมายถึง การจัดการด้าน บุคคล เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ให้ดำเนินไปตาม
นโยบายจนบรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ โคนมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กำไร)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved